

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД « МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

КУРСОВА РОБОТА (ПРОЕКТ)

З дисципліни «Адміністративне право»

на тему: «Форми і методи діяльності публічної
адміністрації»

Студента Коломійця
Ярослава Віталійовича
Курсу II
групи: ТУбц-12-23-БІПр(4,6зс)
напряму Право
спеціалізація -
Керівник: Самойлович Артур
Андрійович, викладач
Оцінка: _____
Національна шкала _____
Кількість балів _____ ECTS _____

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

м. Київ-2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.....	5
1.1. Поняття публічної адміністрації: сутність та особливості.....	5
1.2. Правові основи функціонування публічної адміністрації в Україні....	7
1.3. Система органів публічної адміністрації та їх повноваження.....	9
РОЗДІЛ 2. ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.....	12
2.1. Поняття та класифікація форм діяльності публічної адміністрації...	12
2.2. Правові форми діяльності: види та характеристика.....	14
2.3. Неправові (організаційні) форми діяльності адміністрації.....	16
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.....	19
3.1. Поняття і значення методів в адміністративній діяльності.....	19
3.2. Адміністративно-правові методи впливу: переконання, примус.....	20
3.3. Методичне забезпечення реалізації функцій публічної адміністрації.....	22
РОЗДІЛ 4. ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМ І МЕТОДІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	26
4.1. Аналіз основних проблем реалізації форм і методів діяльності.....	26
4.2. Шляхи підвищення ефективності публічного адміністрування.....	28
4.3. Перспективи реформування публічної адміністрації.....	29
ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	35
ДОДАТКИ.....	37

ВСТУП

У сучасному демократичному суспільстві публічна адміністрація посідає одне з ключових місць у механізмі функціонування державної влади. Вона забезпечує практичну реалізацію публічних функцій, норм права та управлінських рішень, що спрямовані на задоволення потреб громадян, захист їх прав і свобод, а також на підтримання загального порядку та сталого розвитку суспільства. У зв'язку з цим надзвичайно важливим є вивчення форм і методів, за допомогою яких здійснюється діяльність органів публічної адміністрації, адже саме ці інструменти визначають ефективність адміністративного впливу держави на суспільні процеси [4].

Форми і методи діяльності публічної адміністрації становлять собою невід'ємні елементи її правової природи. Форми діяльності відображають зовнішній прояв волі органів влади — у вигляді нормативних актів, рішень, розпоряджень тощо, тоді як методи — це внутрішні механізми впливу, способи досягнення визначених цілей, як-от переконання, заохочення, адміністративний примус. Розуміння сутності та особливостей застосування тих чи інших форм і методів має важливе практичне значення для забезпечення законності, відкритості, прозорості та ефективності діяльності публічної адміністрації.

Актуальність теми дослідження зумовлена як нормативно-правовими трансформаціями в системі публічної влади України, так і практичними викликами, пов'язаними з реформою державного управління, децентралізацією, впровадженням принципів належного врядування, цифровізації адміністративних процедур. У цьому контексті особливого значення набуває аналіз теоретичних основ, правового регулювання, а також проблем і перспектив удосконалення форм і методів діяльності органів публічної адміністрації.

Метою курсової роботи є комплексне дослідження форм і методів діяльності публічної адміністрації, їх класифікація, аналіз правових засад

застосування, виявлення існуючих проблем у цій сфері та обґрунтування шляхів їх вирішення.

Для досягнення поставленої мети в роботі передбачається вирішення таких завдань:

- розкрити поняття, суть і функції публічної адміністрації;
- охарактеризувати правові засади її діяльності;
- проаналізувати класифікацію форм діяльності публічної адміністрації;
- визначити методи адміністративного впливу та їх роль у регулюванні суспільних відносин;
- дослідити сучасні проблеми реалізації форм і методів публічної адміністрації в Україні;
- запропонувати рекомендації щодо їх удосконалення з урахуванням європейського досвіду.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі здійснення публічного управління.

Предметом дослідження виступають форми і методи діяльності органів публічної адміністрації як юридичні інструменти реалізації адміністративних функцій держави.

Методологічну основу роботи становлять загальнонаукові та спеціально-юридичні методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняльно-правовий метод, системний підхід, історико-правовий та формально-юридичний аналіз.

Курсова робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Структура роботи відповідає меті та завданням дослідження і спрямована на всебічне розкриття теми.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

1.1. Поняття публічної адміністрації: сутність та особливості

Публічна адміністрація є одним із фундаментальних складових механізму державного управління, яка відіграє надзвичайно важливу роль у забезпеченні реалізації функцій держави та задоволенні суспільних потреб. Вона виступає посередником між державою і громадянами, що втілює у життя політичні рішення, ухвалені законодавчими та виконавчими органами влади. Через систему організацій, установ і посадових осіб публічна адміністрація організовує, координує та контролює різноманітні сфери суспільного життя, спрямовані на забезпечення публічних інтересів, дотримання законності, захист прав і свобод громадян, а також ефективне управління державними ресурсами [1].

Ця сфера діяльності є комплексною і багаторівневою, охоплюючи різні гілки і рівні влади — від центральних органів державної влади до місцевих адміністрацій. Вона поєднує у собі не лише виконавчі функції, а й організаційно-управлінські процеси, що забезпечують безперервність і узгодженість діяльності державних інституцій. У науковій літературі публічна адміністрація розглядається як система взаємопов'язаних структур і процесів, що реалізують виконавчі функції державної влади шляхом управління суспільними відносинами, регулювання і контролю, забезпечуючи при цьому ефективну взаємодію між державою та суспільством.

Крім того, публічна адміністрація виконує роль гаранта стабільності і правопорядку, адже її діяльність спрямована на створення умов для сталого розвитку держави, соціального захисту населення, підтримки економічного зростання та задоволення суспільних інтересів у різних сферах — від освіти і охорони здоров'я до екології та безпеки. Таким чином, публічна адміністрація

є ключовим інструментом реалізації державної політики, без якої неможливе функціонування сучасної правової держави та демократії [3].

Сутність публічної адміністрації полягає у тому, що вона виконує функції публічного управління, орієнтовані на забезпечення ефективного виконання законів, реалізації державної політики, соціального захисту населення, підтримання правопорядку та розвитку суспільства. Основною рисою публічної адміністрації є її публічно-правовий характер, що відрізняє її від приватного управління.

Особливостями публічної адміністрації є:

- Публічність — діяльність здійснюється від імені держави, публічних інтересів і має бути відкритою для суспільства.
- Виконавчий характер — публічна адміністрація реалізує рішення законодавчої влади та виконує нормативно-правові акти.
- Системність — діяльність органів публічної адміністрації має чітку організаційну структуру, яка забезпечує координацію дій на різних рівнях.
- Регламентованість — її діяльність чітко визначена законодавством та підзаконними актами, що встановлюють межі повноважень.
- Підзвітність — публічна адміністрація відповідає перед суспільством і вищими органами влади за результати своєї діяльності [5].

Визначення публічної адміністрації в наукових джерелах часто поєднує юридичний, управлінський та соціологічний підходи, що відображає комплексний характер цієї категорії. Зокрема, у правовій науці її трактують як систему органів державної влади та місцевого самоврядування, наділених виконавчими функціями, у сфері реалізації державної політики. З управлінської точки зору, публічна адміністрація — це механізм управління публічними ресурсами, процесами та відносинами, що сприяє реалізації суспільних цілей.

1.2. Правові основи функціонування публічної адміністрації в Україні

Правове регулювання діяльності публічної адміністрації в Україні ґрунтується на системі нормативно-правових актів, які формують правову основу функціонування органів державної влади та визначають межі і порядок здійснення їхніх повноважень. Найвищим за юридичною силою документом є Конституція України — основний Закон держави, який закладає фундаментальні принципи організації та діяльності публічної адміністрації. Зокрема, Конституція чітко визначає принципи публічності, законності, розподілу влади, підзвітності та відповідальності органів державної влади перед суспільством, що є базовими для забезпечення ефективного, прозорого і правомірного здійснення владних функцій[7].

На рівні законів діяльність публічної адміністрації регулюють спеціалізовані нормативні акти, серед яких основними є Закони України «Про державну службу», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про місцеві державні адміністрації» та інші галузеві закони, які встановлюють структуру, повноваження, порядок діяльності та правовий статус посадових осіб. Ці закони закріплюють принципи службової етики, процедури прийняття рішень, гарантії прав і свобод державних службовців, а також механізми контролю за їхньою діяльністю.

Крім того, велике значення мають підзаконні нормативні акти — постанови Кабінету Міністрів, накази міністерств, розпорядження державних органів, які конкретизують і деталізують норми законів, адаптуючи їх до поточних умов управління. Вони регулюють оперативну діяльність адміністративних структур, визначають стандарти, регламенти, процедури виконання функцій та адміністративних процедур[9].

Особливе місце в правовому регулюванні публічної адміністрації займають міжнародні договори та зобов'язання, які Україна ратифікувала і які інтегруються у внутрішнє законодавство. Вони впливають на формування

стандартів належного врядування, захисту прав людини, прозорості та підзвітності органів влади, сприяють гармонізації українського адміністративного права з європейськими та світовими нормами.

Таким чином, правове регулювання діяльності публічної адміністрації є комплексним і багаторівневим процесом, який забезпечує законність, ефективність і демократичність її функціонування. Забезпечення чіткої нормативної бази є ключовим фактором для стабільної роботи державних органів, реалізації державної політики та формування довіри громадян до органів влади[11].

Основними законодавчими актами, що регламентують діяльність публічної адміністрації, є:

- Закон України «Про державну службу», який визначає правовий статус державних службовців, їх права, обов'язки, систему проходження служби та дисциплінарної відповідальності.
- Закон України «Про публічну службу», який поширює правове регулювання на всіх працівників, зайнятих у системі публічної адміністрації, з урахуванням специфіки їх діяльності.
- Закон України «Про центральні органи виконавчої влади», що встановлює структуру, функції та повноваження виконавчої влади в державі.
- Інші нормативні акти, що регламентують діяльність місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та спеціалізованих установ[13].

Важливу роль у функціонуванні публічної адміністрації відіграють міжнародні стандарти належного врядування (good governance), які виступають своєрідним еталоном ефективної, прозорої та демократичної діяльності органів державної влади. Ці стандарти включають низку ключових принципів, зокрема прозорість, що забезпечує відкритість інформації про діяльність адміністрації, доступність державних послуг та механізми контролю з боку громадськості. Підзвітність органів влади перед суспільством

передбачає встановлення відповідальності посадових осіб за прийняті рішення та їх результати, що сприяє запобіганню зловживань і корупції.

Ефективність у контексті good governance означає раціональне і результативне використання ресурсів для досягнення поставлених цілей державної політики, а також здатність оперативно реагувати на виклики й потреби суспільства. Участь громадськості у процесах прийняття рішень є ключовим аспектом демократичної публічної адміністрації, який забезпечує легітимність рішень, врахування інтересів різних соціальних груп і підвищення довіри до органів влади[15].

В умовах реформування адміністративної системи України впровадження цих міжнародних стандартів набуває особливої актуальності. Українська публічна адміністрація перебуває на шляху трансформації, спрямованої на підвищення рівня прозорості, відкритості інформації, зменшення корупційних ризиків і активне залучення громадськості до управлінських процесів. Впровадження принципів належного врядування сприяє формуванню сучасної ефективної адміністрації, здатної забезпечити стабільність, розвиток та інтеграцію України у європейський та світовий простір.

Таким чином, стандарти good governance не лише покращують якість державного управління, але й виступають гарантом демократичних перетворень, захисту прав і свобод громадян, створюючи передумови для сталого соціально-економічного розвитку країни[17].

1.3. Система органів публічної адміністрації та їх повноваження

Система публічної адміністрації в Україні представляє собою складну і багаторівневу структуру, що включає різні рівні та ланки, кожна з яких має свої специфічні повноваження, функції та відповідальність. Ця багаторівнева організація спрямована на забезпечення ефективного державного управління

на всіх територіях країни та реалізацію публічних інтересів із урахуванням різних соціально-економічних, культурних і регіональних особливостей[19].

Перш за все, до системи публічної адміністрації належать центральні органи виконавчої влади — міністерства, державні служби, агентства, а також інші центральні установи, які формують державну політику та забезпечують її реалізацію на загальнодержавному рівні. Ці органи відповідають за розробку нормативно-правових актів, координацію діяльності підпорядкованих структур, формування стратегічних напрямів розвитку держави. Вони виконують роль центру прийняття управлінських рішень та здійснюють контроль за їх виконанням.

Наступний рівень — це регіональні органи виконавчої влади, зокрема обласні та районні державні адміністрації. Вони безпосередньо реалізують політику центральної влади у своїх регіонах, пристосовуючи її до місцевих умов та потреб. Ці органи забезпечують управління соціально-економічним розвитком територій, контроль за виконанням державних програм, координацію діяльності місцевих структур і взаємодію з органами місцевого самоврядування. Регіональні адміністрації виступають посередниками між центральною владою та місцевими громадами, гарантують реалізацію державних функцій на місцях[2].

До системи публічної адміністрації також входять органи місцевого самоврядування — ради різних рівнів (сільські, селищні, міські), виконавчі комітети, які мають власні повноваження щодо управління місцевими справами. Вони спрямовані на задоволення потреб і інтересів громадян на конкретних територіях, забезпечують надання соціальних послуг, розвиток інфраструктури, охорону навколишнього середовища та інші локальні питання. Місцеве самоврядування є основою демократичного устрою, що передбачає активну участь громадян у вирішенні питань місцевого значення [4].

Окремо варто виділити спеціалізовані органи публічної адміністрації, серед яких контролюючі інституції (наприклад, антимонопольний комітет,

органи державного фінансового контролю), правоохоронні структури, соціальні служби, інспекції, а також інші державні установи, які виконують певні функції у межах загальної системи управління. Ці органи забезпечують виконання спеціалізованих завдань, підтримують правопорядок, захист соціальних прав громадян і контроль за дотриманням законодавства.

Кожен із цих рівнів і типів органів має чітко визначений перелік повноважень, що визначає їх роль і місце в системі публічної влади. Таке розмежування сприяє ефективній організації управлінської діяльності, запобігає надмірному концентруванню влади в окремих структурах і забезпечує баланс інтересів держави та суспільства. Головною метою діяльності усіх ланок є забезпечення правового, соціального та економічного розвитку держави і територіальних громад, захист і реалізація прав і свобод громадян, а також створення умов для сталого розвитку суспільства [6].

Особливістю сучасної публічної адміністрації є її орієнтація на інтеграцію та координацію дій між різними гілками влади, органами різних рівнів, а також між державними і місцевими структурами. Такий підхід дозволяє підвищити ефективність управління, уникнути дублювання функцій і конфліктів повноважень. Водночас, для успішного функціонування системи необхідне чітке розмежування компетенцій, встановлення механізмів взаємодії, обміну інформацією та координації дій. Це сприяє злагодженій роботі всіх елементів системи, підвищує прозорість і підзвітність органів влади, а також створює умови для оперативного і адекватного реагування на суспільні виклики [8].

РОЗДІЛ 2.

ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

2.1. Поняття та класифікація форм діяльності публічної адміністрації

Форми діяльності публічної адміністрації являють собою різноманітні способи організації та здійснення управлінських функцій органами публічної влади, які відображають зовнішній прояв їхньої діяльності у суспільстві. Ці форми є конкретними видами організаційної поведінки та правового впливу, за допомогою яких державні органи реалізують свої владні повноваження, забезпечують виконання законів, регулюють суспільні відносини та сприяють досягненню державних і громадських цілей.

Форми діяльності охоплюють як нормативні, так і індивідуальні способи впливу. Нормативні форми проявляються у вигляді видання законів, підзаконних актів, нормативних документів, що встановлюють загальні правила і стандарти поведінки для широкого кола суб'єктів. Індивідуальні форми передбачають прийняття конкретних рішень або розпоряджень, які спрямовані на врегулювання окремих ситуацій чи відносин [10].

Крім того, форми діяльності включають організаційні заходи — проведення нарад, інструктажів, методичних консультацій, контрольних перевірок, які забезпечують ефективну координацію роботи адміністративних структур і виконання покладених на них завдань. Вони також сприяють впровадженню інноваційних підходів та підвищенню якості надання публічних послуг.

Важливо, що форми діяльності публічної адміністрації відображають не лише правовий аспект, але й комунікативний, організаційний та технологічний рівні взаємодії держави з громадянами, бізнесом та іншими соціальними інституціями. Через ці форми реалізується взаємодія між владою

і суспільством, забезпечується відкритість, підзвітність і ефективність державного управління.

Таким чином, форми діяльності є фундаментальними елементами публічної адміністрації, які визначають характер і способи здійснення влади, створюють умови для реалізації публічних інтересів та забезпечують стабільність і розвиток суспільства.

В юридичній науці форми діяльності визначаються як зовнішні прояви волі адміністративних органів і посадових осіб, які мають юридичне оформлення та призначені для забезпечення виконання законів і рішень державної влади. Форми діяльності є засобом реалізації адміністративної волі і часто пов'язані з прийняттям конкретних юридичних актів [12].

Класифікація форм діяльності публічної адміністрації здійснюється за різними критеріями:

- За характером дії: нормативні, індивідуальні, організаційні.
 - Нормативні форми – це види діяльності, що виражаються у видачі нормативно-правових актів (постанов, наказів, розпоряджень).
 - Індивідуальні форми – оформлення рішень, що стосуються конкретних осіб або ситуацій (адміністративні акти, розпорядження).
 - Організаційні форми – внутрішньоорганізаційні дії, що забезпечують функціонування органів (проведення нарад, інструктажів, контроль).
- За сферою застосування: адміністративно-правові, адміністративно-господарські, соціально-адміністративні форми.
- За рівнем управління: центральні, регіональні, місцеві [14].

Розмежування форм діяльності публічної адміністрації є надзвичайно важливим елементом у процесі аналізу та практичного застосування управлінських інструментів, оскільки дозволяє чітко визначити, які саме методи і підходи використовують органи влади в різних ситуаціях для досягнення поставлених цілей. Такий поділ дає змогу не лише систематизувати різноманітні види діяльності, але й забезпечити їх ефективне

застосування з урахуванням специфіки завдань, рівня владних повноважень, а також соціально-правового контексту.

Залежно від обставин, органи публічної адміністрації можуть обирати найбільш доцільні форми діяльності — нормативні, індивідуальні, організаційні чи інші — що забезпечують максимально ефективне регулювання суспільних відносин і управління. Наприклад, у разі потреби встановлення загальних правил поведінки для великої кількості суб'єктів застосовуються нормативні акти, тоді як для вирішення конкретних питань або індивідуальних ситуацій доречним є прийняття індивідуальних рішень [16].

Розмежування також сприяє уникненню дублювання функцій і правових колізій, оскільки кожна форма діяльності має чітко визначені межі застосування та юридичну силу. Це підвищує прозорість і передбачуваність дій органів влади, що, у свою чергу, зміцнює довіру громадян до державних інституцій.

Крім того, розуміння особливостей різних форм діяльності допомагає у формуванні ефективної системи контролю та оцінки діяльності публічної адміністрації, визначенні відповідальності посадових осіб та оптимізації управлінських процесів [18].

Отже, розмежування форм діяльності публічної адміністрації є ключовим для раціонального і законного використання владних інструментів, що сприяє підвищенню якості державного управління і реалізації публічних інтересів.

2.2. Правові форми діяльності: види та характеристика

Правові форми діяльності публічної адміністрації представляють собою офіційно встановлені способи реалізації публічно-владних повноважень, які мають чітке юридичне підґрунтя і гарантують законність та легітимність дій органів державної влади. Вони закріплені у відповідних нормативно-правових

актах та нормативних документах, що визначають процедури, порядок і умови здійснення владних функцій.

Ці форми діяльності забезпечують правове регулювання суспільних відносин шляхом видання нормативних актів, індивідуальних розпоряджень, договорів, рішень, наказів та інших юридичних документів, які обов'язкові до виконання і мають силу закону у межах визначеної компетенції. Правові форми є ключовим інструментом втілення державної політики, оскільки вони формалізують та впорядковують процес прийняття управлінських рішень, надаючи їм офіційного статусу [20].

Застосування правових форм діяльності гарантує дотримання принципу законності, який є одним із основних принципів державного управління. Це означає, що кожен крок органів публічної адміністрації повинен відповідати нормам права, а суб'єкти управління і громадяни отримують можливість контролювати і оскаржувати дії влади у випадках порушення законодавства.

Крім того, правові форми діяльності забезпечують сталість і передбачуваність управлінських процесів, створюючи умови для ефективної взаємодії між державою та суспільством. Вони сприяють підвищенню прозорості, підзвітності та відповідальності органів влади, що особливо важливо в контексті розвитку демократичних засад і правової держави.

Таким чином, правові форми діяльності є фундаментальним елементом публічної адміністрації, який забезпечує правомірність, ефективність і соціальну прийнятність управлінських рішень і дій [4].

Основними правовими формами діяльності є:

- Нормативно-правові акти — це форми діяльності, що мають загальний характер, встановлюють правила поведінки, норми, стандарти. Вони обов'язкові для виконання всіма суб'єктами у сфері дії відповідного органу. Приклади: укази Президента, постанови Кабінету Міністрів, накази міністерств.
- Індивідуальні адміністративні акти — це рішення, які спрямовані на конкретних осіб або конкретні ситуації. Вони мають розпорядчий характер

і підлягають виконанню. Наприклад, ліцензії, дозволи, адміністративні штрафи.

- Договори та угоди — у межах публічної адміністрації можуть використовуватись для регулювання взаємовідносин між державними органами або з іншими суб'єктами, якщо це передбачено законом.
- Контрольні та наглядові заходи — офіційні перевірки, ревізії, інспекції, які проводять органи публічної адміністрації для забезпечення дотримання законодавства [11].

Кожна з цих форм має свої особливості, юридичні наслідки та сфери застосування. Важливою є їх взаємодія, що забезпечує комплексний підхід до управління.

2.3. Неправові (організаційні) форми діяльності адміністрації

Окрім правових форм діяльності, у практиці публічної адміністрації широко застосовуються організаційні, або неправові, форми діяльності, які відіграють важливу роль у забезпеченні ефективного функціонування адміністративних структур. На відміну від правових форм, організаційні форми не мають безпосередньої юридичної сили і не створюють обов'язкових для виконання правових норм. Проте вони виконують функції координації, планування, організації та контролю внутрішньої діяльності органів влади.

До організаційних форм відносяться різноманітні управлінські заходи, такі як наради, збори, консультації, інструктажі, координаційні наради, методичні рекомендації, розподіл обов'язків між підрозділами, формування планів і звітів тощо. Ці заходи сприяють налагодженню ефективної взаємодії між структурними одиницями, узгодженню дій, підвищенню дисципліни та оперативності виконання завдань [8].

Організаційні форми діяльності є незамінними інструментами управління, оскільки дозволяють гнучко адаптувати роботу адміністрації до

зміни умов, оперативно реагувати на нові виклики, розвивати професійні компетенції працівників і підвищувати якість прийняття рішень. Вони також створюють умови для реалізації принципів колегіальності, участі та прозорості у процесах управління.

Хоча організаційні форми не мають юридичної обов'язковості, їхнє системне і продумане застосування значно підвищує ефективність діяльності публічної адміністрації, забезпечує злагоджену роботу та допомагає уникати адміністративних помилок і конфліктів.

Таким чином, організаційні (неправові) форми діяльності доповнюють правові механізми управління і виступають важливим інструментом реалізації політики та функцій державної влади у практичній діяльності органів публічної адміністрації.

До таких форм належать [15]:

- Організаційні наради, збори, інструктажі — засоби координації діяльності працівників адміністрації, обговорення поточних завдань, розподілу функцій.
- Робочі групи, комісії, консультативні ради — формуються для вирішення конкретних питань, аналізу проблем, розробки пропозицій.
- Інформаційно-аналітична діяльність — збір, обробка та аналіз інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.
- Методичне забезпечення — розробка внутрішніх інструкцій, рекомендацій, стандартів роботи.

Хоча організаційні форми діяльності не мають офіційного статусу юридичних актів і не створюють безпосередніх правових зобов'язань, вони є надзвичайно важливими інструментами внутрішнього управління в системі публічної адміністрації. Завдяки своїй гнучкості та оперативності, ці форми сприяють підвищенню ефективності роботи органів влади, забезпечують згуртованість колективу, розвиток професійних навичок і компетенцій працівників. Вони дозволяють швидко адаптуватися до змін у зовнішньому

середовищі, координувати дії між різними підрозділами та забезпечувати безперервність адміністративних процесів [14].

Правильне і відповідне використання як правових, так і організаційних форм діяльності створює комплексну, збалансовану систему управління, яка дозволяє не лише реалізувати публічні завдання і політику держави, але й підтримувати принципи законності, підзвітності та прозорості в роботі органів публічної адміністрації. Правові форми забезпечують офіційну, нормативну основу прийняття рішень і встановлення правил, тоді як організаційні — оптимізують внутрішні процеси, сприяють злагодженій взаємодії та підвищують адаптивність організації.

Така взаємодія форм діяльності є ключовою для досягнення високої якості адміністративної діяльності, зниження ризиків правових порушень, покращення сервісу для громадян і підвищення загального рівня довіри до державних інституцій. В результаті публічна адміністрація може більш ефективно виконувати свої функції, забезпечуючи сталий соціально-економічний розвиток і дотримання прав і свобод громадян [10].

Отже, гармонійне поєднання правових і організаційних форм діяльності є необхідною умовою для формування сучасної ефективної публічної адміністрації, здатної відповідати на виклики часу і забезпечувати якісне управління суспільними процесами.

РОЗДІЛ 3.

МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

3.1. Поняття і значення методів в адміністративній діяльності

Методи діяльності публічної адміністрації — це різноманітні способи, прийоми та техніки, за допомогою яких органи виконавчої влади реалізують свої управлінські функції, впливають на поведінку суб'єктів управління і забезпечують виконання поставлених публічних завдань. Вони становлять внутрішній механізм діяльності адміністративних органів, визначаючи конкретні шляхи, інструменти та процедури, що застосовуються для досягнення визначених цілей [12].

На відміну від форм діяльності, які відображають зовнішні прояви і структуру організаційної поведінки, методи визначають, як саме здійснюється управлінський вплив, якими засобами і прийомами користуються посадові особи під час прийняття рішень, організації роботи, контролю та взаємодії з громадянами, підприємствами і іншими суб'єктами. Методи є динамічними і можуть варіюватися залежно від конкретної ситуації, характеру завдань, соціально-економічних умов та інших факторів.

До основних методів діяльності публічної адміністрації належать адміністративний, економічний, соціально-психологічний, інформаційний та правовий методи управління. Кожен із них має свої особливості і сферу застосування. Адміністративний метод базується на використанні владних розпоряджень, наказів і контролю, економічний — на стимулюванні і регулюванні за допомогою фінансових і матеріальних ресурсів, соціально-психологічний — на мотивації і формуванні відповідної поведінки, інформаційний — на організації обміну даними і комунікації, правовий — на застосуванні норм права і юридичних засобів [19].

Ефективне поєднання і раціональне застосування методів діяльності дозволяє забезпечити високу якість державного управління, оперативність

реагування на суспільні виклики, підвищення рівня довіри громадян до органів влади і сталий розвиток державних інституцій.

Таким чином, методи діяльності є ключовими інструментами внутрішнього управлінського процесу, що визначають, яким чином органи публічної адміністрації реалізують свої функції, впливають на середовище і забезпечують ефективність державного управління.

Методи мають ключове значення для ефективності діяльності публічної адміністрації, оскільки саме від правильно обраного методу залежить досягнення необхідних результатів: забезпечення законності, підвищення якості надання послуг, стимулювання розвитку суспільних відносин, своєчасне реагування на виклики [1].

В адміністративно-правовій науці існує широкий спектр класифікацій методів публічного управління, що базуються на критеріях цілей, характеру впливу, способу реалізації. Важливим є розмежування методів за ступенем примусу, формою взаємодії, юридичною обґрунтованістю.

3.2. Адміністративно-правові методи впливу: переконання, примус

До основних методів діяльності публічної адміністрації, які застосовують органи влади для регулювання суспільних відносин, належать [13]:

- Метод переконання — один з найбільш ефективних і поширених методів, що полягає у впливі на свідомість, мотивацію, поведінку громадян, організацій через роз'яснення, консультації, інформаційно-просвітницьку діяльність. Переконання спонукає суб'єктів добровільно виконувати вимоги закону та розпоряджень органів влади. Цей метод відповідає принципам демократичного врядування і забезпечує довіру до публічної адміністрації.
- Метод адміністративного примусу — передбачає застосування заходів примусового характеру, таких як адміністративні санкції, штрафи,

заборони, приписи, що мають обов'язковий характер для суб'єктів управління. Примус використовується у випадках порушення законодавства або невиконання адміністративних вимог і покликаний забезпечити дисципліну та порядок. Важливо, що цей метод застосовується у межах законних повноважень і з дотриманням процедурних гарантій.

- Метод заохочення — полягає у стимулюванні бажаної поведінки шляхом надання пільг, нагород, позитивних оцінок. Заохочення сприяє підвищенню мотивації та відповідальності за виконання адміністративних завдань.

- Метод співробітництва — заснований на партнерських відносинах між органами влади, громадськістю, бізнесом, що сприяє спільному вирішенню проблем, підвищенню ефективності управління.

Застосування методів діяльності публічної адміністрації безпосередньо залежить від конкретних умов, у яких функціонують органи влади, а також від поставлених цілей і особливостей суб'єктів управління. Кожна управлінська ситуація є унікальною і вимагає гнучкого підходу, що передбачає вибір найбільш адекватних та ефективних методів з урахуванням соціально-економічного середовища, рівня розвитку інституцій, політичних та культурних факторів [15].

Ефективний менеджмент у публічній адміністрації полягає у вмінні правильно поєднувати різні методи діяльності, балансувати між владними важелями і свободами громадян, забезпечуючи водночас дотримання принципів законності, підзвітності та прозорості. Занадто жорстке застосування адміністративних методів може призвести до авторитаризму і обмеження прав, тоді як надмірна лібералізація може знизити рівень дисципліни і відповідальності, що негативно позначиться на якості управління.

Успішний менеджер публічної адміністрації повинен враховувати не лише формальні повноваження, а й психологічні, соціальні та економічні аспекти впливу, використовуючи комплексний підхід, що поєднує юридичні

норми з мотивацією, комунікацією, стимулюванням і контролем. Важливою є здатність адаптувати методи до швидко змінюваних умов, використовувати інноваційні інструменти управління, залучати громадськість та партнерів до процесів прийняття рішень [5].

Таким чином, правильне поєднання і застосування методів діяльності не лише підвищує ефективність реалізації державної політики, а й сприяє формуванню демократичної, відповідальної і прозорої системи публічного управління, що відповідає потребам сучасного суспільства і забезпечує стабільний розвиток держави.

3.3. Методичне забезпечення реалізації функцій публічної адміністрації

Крім безпосередніх методів впливу, які використовуються органами публічної адміністрації для реалізації своїх функцій, надзвичайно важливу роль відіграє методичне забезпечення діяльності. Методичне забезпечення являє собою комплекс нормативних, організаційних, інформаційних, кадрових та технічних засобів і інструментів, що створюють необхідні умови для ефективної організації та здійснення управлінських процесів.

Нормативні засоби включають розробку і впровадження стандартів, інструкцій, методичних рекомендацій, положень, регламентів, які регулюють порядок виконання різних управлінських дій і забезпечують уніфікацію процедур у межах органів публічної влади. Вони слугують основою для системного і послідовного виконання завдань, зменшуючи ймовірність помилок та неправомірних дій [9].

Організаційні засоби методичного забезпечення спрямовані на створення структури і механізмів координації, які дозволяють оптимізувати розподіл обов'язків, покращити взаємодію між підрозділами і забезпечити своєчасне виконання функцій. Це включає впровадження ефективних форм

внутрішнього контролю, планування роботи, організацію навчання і підвищення кваліфікації персоналу.

Інформаційні ресурси забезпечують доступ до актуальних даних, аналітики, правових актів і методичних матеріалів, що необхідні для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Сучасні інформаційні технології відіграють ключову роль у швидкому обміні інформацією, автоматизації документообігу і підвищенні прозорості адміністративних процесів [4].

Кадрове забезпечення полягає у формуванні професійного, компетентного і мотивованого персоналу, здатного ефективно виконувати свої обов'язки. Це включає не лише підбір і атестацію кадрів, а й системи професійного розвитку, наставництва і створення сприятливих умов для роботи.

Технічні засоби — це сучасне обладнання, програмне забезпечення, системи комунікації, які дозволяють організувати якісну роботу адміністративних структур, підвищують швидкість і точність обробки інформації, сприяють оперативності прийняття рішень.

Таким чином, методичне забезпечення діяльності публічної адміністрації є комплексним і багаторівневим процесом, який створює необхідну базу для системної, ефективної і прозорої реалізації управлінських функцій, сприяє підвищенню якості державного управління і зміцненню довіри до органів влади.

До елементів методичного забезпечення належать [8]:

- Нормативні документи — інструкції, положення, методичні рекомендації, стандарти, що регламентують порядок роботи органів публічної адміністрації, порядок прийняття рішень, документообіг.
- Інформаційно-аналітичні системи — бази даних, аналітичні звіти, моніторинги, які допомагають оцінювати ситуацію, прогнозувати наслідки, ухвалювати обґрунтовані рішення.

- Підготовка і підвищення кваліфікації кадрів — навчальні програми, тренінги, семінари, які формують у працівників необхідні знання, навички та компетенції.
- Технічні засоби — комп'ютерні технології, програмне забезпечення, електронні документи, що забезпечують оперативність і точність виконання адміністративних процедур.

Якісне методичне забезпечення є одним із ключових чинників ефективної діяльності публічної адміністрації, оскільки воно сприяє уніфікації і стандартизації управлінських процесів. Уніфікація передбачає впровадження єдиних правил, процедур та інструкцій, що дозволяє забезпечити послідовність і передбачуваність дій органів влади на різних рівнях. Це, у свою чергу, сприяє зниженню суб'єктивізму в прийнятті рішень та підвищенню якості управлінських послуг [18].

Стандартизація управлінських процесів забезпечує чітке визначення вимог до виконання завдань, що підвищує оперативність і ефективність роботи, а також створює умови для контролю і оцінки результатів діяльності. Впровадження стандартів допомагає зменшити розбіжності у практиці застосування норм і правил, що значно покращує взаємодію між різними підрозділами та органами.

Методичне забезпечення також має важливе значення для підвищення прозорості та підзвітності діяльності публічної адміністрації. Завдяки наявності чітких процедур і стандартів, громадяни можуть отримувати доступ до інформації про прийняті рішення, порядок їх реалізації та механізми контролю. Це сприяє формуванню довіри до органів влади, зміцнює демократичні інститути та дозволяє ефективно протидіяти корупції [6].

Окрім цього, якісне методичне забезпечення мінімізує корупційні ризики, оскільки стандарти і регламенти зменшують можливості для зловживань владою, надаючи прозорі і формалізовані механізми прийняття рішень та здійснення контролю. Це створює умови для підвищення правової

культури серед державних службовців і забезпечує рівні умови для всіх учасників адміністративних процесів.

Врешті-решт, впровадження ефективного методичного забезпечення безпосередньо впливає на якість сервісу для громадян, оскільки стандартизовані процеси полегшують і прискорюють надання адміністративних послуг, роблять їх більш доступними і зручними. Це підвищує задоволеність населення роботою державних органів і сприяє формуванню позитивного іміджу публічної адміністрації [10].

Отже, якісне методичне забезпечення є фундаментом сучасної, ефективної та прозорої системи публічного управління, що відповідає вимогам часу і запитам суспільства.

РОЗДІЛ 4.

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМ І МЕТОДІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ

4.1. Аналіз основних проблем реалізації форм і методів діяльності публічної адміністрації

Сучасна публічна адміністрація України знаходиться на важливому етапі реформування та поступової адаптації до європейських стандартів належного врядування (good governance), що передбачає впровадження принципів прозорості, підзвітності, ефективності, участі громадськості і верховенства права у всіх сферах діяльності органів влади. Цей процес є складним і багатограним, оскільки вимагає не лише оновлення нормативно-правової бази, а й радикальних змін у структурі, організації, функціонуванні та культурі публічної адміністрації [1].

Водночас, впровадження європейських стандартів виявляє низку системних проблем, що заважають повноцінній реалізації форм і методів діяльності публічної адміністрації в Україні. Серед них — недостатній рівень професіоналізму та кваліфікації державних службовців, відсутність чіткої системи мотивації і розвитку персоналу, а також складності в координації між різними рівнями і гілками влади.

Однією з ключових проблем є недосконалість правового регулювання, що призводить до неоднозначності у застосуванні норм, дублювання повноважень та адміністративних процедур, а також недостатньої підзвітності і прозорості у прийнятті управлінських рішень. Це часто породжує корупційні ризики і знижує довіру громадян до органів влади.

Іншою значущою проблемою є слабка інституційна спроможність органів публічної адміністрації, зокрема обмеженість фінансових ресурсів, недостатній рівень інформаційного забезпечення, застарілі технології

управління і низький рівень використання електронних сервісів, що перешкоджає оперативності і якості надання адміністративних послуг.

Важливою перешкодою є також недостатній рівень залучення громадськості до процесів прийняття рішень і контролю за діяльністю органів влади, що ускладнює реалізацію принципу участі і знижує ефективність демократичного управління [3].

Таким чином, реформування публічної адміністрації України є складним і тривалим процесом, що вимагає системного підходу, інтеграції європейських стандартів з урахуванням національних особливостей, посилення правового та інституційного забезпечення, підвищення професіоналізму кадрів і розвитку сучасних технологій управління.

Лише подолання цих системних проблем дозволить створити ефективну, прозору і підзвітну публічну адміністрацію, здатну відповідати викликам часу та забезпечувати сталий розвиток українського суспільства.

Серед найважливіших труднощів варто виділити [12]:

- Недосконалість законодавчої бази. Часті зміни в нормативних актах, їх суперечливість та неузгодженість ускладнюють діяльність адміністративних органів і створюють правову невизначеність. Відсутність чітких критеріїв застосування певних форм і методів спричиняє проблеми у їх ефективному використанні.
- Бюрократизація і надмірна формалізація процедур. Часто адміністративні процеси характеризуються зайвою складністю, що гальмує прийняття рішень та знижує оперативність реагування на суспільні виклики. Це також призводить до незадоволення громадян якістю державних послуг.
- Недостатній рівень професійної підготовки кадрів. Нерідко працівники публічної адміністрації не володіють достатніми знаннями та навичками для застосування сучасних форм і методів, зокрема в сфері електронного урядування і комунікації з громадськістю.
- Низький рівень прозорості і підзвітності. Обмежений доступ громадян до інформації про діяльність органів влади, відсутність механізмів

контролю та участі призводить до недовіри і підриває авторитет публічної адміністрації.

- Корупційні ризики. Використання форм і методів діяльності іноді сприяє корупції через відсутність ефективних систем контролю та відповідальності.
- Недостатня інтеграція електронних технологій. Хоча останніми роками впроваджуються е-адміністративні сервіси, їхня ефективність обмежена через технічні проблеми та опір змінам з боку персоналу [13].

4.2. Шляхи підвищення ефективності публічного адміністрування

Для подолання названих проблем та підвищення якості діяльності публічної адміністрації в Україні необхідно реалізувати низку комплексних заходів [2]:

- Удосконалення законодавчої бази. Важливо створити стабільне і зрозуміле законодавство, яке чітко регламентує форми і методи діяльності адміністративних органів, з урахуванням сучасних викликів і європейських стандартів.
- Спрощення адміністративних процедур. Впровадження принципів дерегуляції, скорочення бюрократичних бар'єрів, оптимізація документообігу сприятимуть підвищенню оперативності та зручності для громадян і бізнесу.
- Підвищення кваліфікації державних службовців. Систематичне навчання, тренінги з новітніх методів управління, цифрових технологій, етики та антикорупційної поведінки є ключовими для формування професійного і відповідального кадрового потенціалу.
- Розвиток електронного урядування. Активне впровадження цифрових сервісів, електронних документів, онлайн-комунікацій із громадянами покращить доступність, прозорість і ефективність адміністративних послуг.

- Зміцнення системи контролю і підзвітності. Розвиток незалежних контролюючих органів, механізмів внутрішнього аудиту, відкритих звітів, громадського моніторингу сприятиме зниженню корупційних ризиків і підвищенню довіри суспільства.
- Формування партнерських відносин із громадськістю та бізнесом. Залучення зацікавлених сторін до процесів прийняття рішень, врахування їхніх пропозицій і зауважень покращить якість управління та суспільну підтримку.

4.3. Перспективи реформування публічної адміністрації

Реформування публічної адміністрації в Україні має ґрунтуватися на всебічному аналізі, інтеграції та творчому застосуванні кращих міжнародних практик державного управління, з урахуванням особливостей українського правового, політичного, соціального та економічного середовища. Мова йде не лише про механічне копіювання європейських або світових моделей врядування, а про глибоке осмислення їхньої сутності, ефективності та доцільності в контексті української реальності [6].

Міжнародна практика — зокрема досвід країн Європейського Союзу, Скандинавії, Канади, Японії — пропонує широкий спектр дієвих управлінських підходів, таких як: електронне урядування (e-governance), децентралізація і делегування повноважень, результативне бюджетування, сервісно-орієнтоване управління, оцінка ефективності державних службовців, розвиток відкритих даних, антикорупційні інструменти тощо. Ці елементи довели свою ефективність у підвищенні прозорості, зменшенні бюрократії, зміцненні довіри до влади та підвищенні якості публічних послуг.

Проте імплементація таких підходів в Україні потребує не лише політичної волі, а й ґрунтовної адаптації до вітчизняних умов — історичних традицій управління, рівня правової культури, кадрового потенціалу,

ресурсного забезпечення та існуючих інституційних обмежень. Зокрема, необхідно враховувати специфіку української адміністративно-територіальної системи, рівень децентралізації, ментальні особливості управлінських практик і ступінь довіри до влади з боку населення [10].

Успішна адаптація міжнародного досвіду передбачає розробку власної моделі публічної адміністрації, яка поєднуватиме демократичні принципи управління з ефективною бюрократичною структурою, високим рівнем сервісу та належною підзвітністю. Такий підхід дозволяє не лише модернізувати існуючу систему, а й створити нову якість державного управління, зорієнтовану на інтереси громадян та забезпечення сталого розвитку.

Таким чином, реформування публічної адміністрації в Україні повинно відбуватися як процес цілеспрямованого і зваженого перетворення, заснованого на кращих міжнародних стандартах, але водночас глибоко вкоріненого у національний контекст. Це є запорукою побудови ефективної, відкритої та демократичної системи публічного врядування, яка відповідає сучасним викликам і очікуванням українського суспільства.

Серед ключових перспективних напрямів можна виділити [12]:

- Децентралізація влади. Передача повноважень і ресурсів на місцевий рівень забезпечить більш гнучке і ефективне вирішення локальних проблем, а також активізує участь громадян у самоврядуванні.
- Впровадження принципів належного врядування (good governance), що передбачають прозорість, підзвітність, участь, відповідальність і ефективність. Це сприятиме формуванню відкритої і сервісно орієнтованої адміністрації.
- Цифровізація адміністративних процесів — використання сучасних ІТ-рішень, автоматизація управлінських процедур, застосування штучного інтелекту для аналізу даних і прийняття рішень.

- Професійний розвиток кадрового потенціалу — створення системи безперервного навчання, мотивації, кар'єрного росту для державних службовців.
- Посилення антикорупційних механізмів — впровадження ефективних систем запобігання, виявлення і протидії корупції на всіх рівнях публічної адміністрації.

Втілення комплексу реформаторських заходів у сфері публічної адміністрації — з урахуванням кращих міжнародних практик, адаптованих до українських умов — сприятиме не лише вдосконаленню окремих управлінських механізмів, а й матиме системний позитивний вплив на функціонування всієї держави. Насамперед, це дозволить істотно підвищити якість та ефективність державного управління завдяки впровадженню прозорих процедур, чітких стандартів надання адміністративних послуг, цифровізації процесів та професіоналізації державної служби [11].

Поліпшення якості управлінських рішень, зниження бюрократичного навантаження, підвищення відповідальності посадових осіб та розвиток інструментів громадського контролю забезпечить більшу орієнтацію державної політики на потреби громадян і територіальних громад. Це сприятиме зростанню довіри населення до органів публічної влади, зміцненню соціальної згуртованості, посиленню легітимності державних інституцій.

Крім того, послідовне реформування публічної адміністрації є важливою передумовою для зміцнення правової держави — системи, в якій діє верховенство права, гарантуються права і свободи людини, а влада діє в межах і на підставі закону. Удосконалення правового регулювання, підзвітність органів влади, незалежний контроль і прозорість процесів управління — усе це зменшує простір для зловживань, корупції та безкарності [3].

Водночас, ефективна публічна адміністрація є опорою для побудови справжнього демократичного суспільства. Завдяки активному залученню громадян до прийняття рішень, реалізації принципу субсидіарності, забезпеченню свободи слова, доступу до інформації та участі у врядуванні,

формується середовище відкритого діалогу між державою і суспільством. Це дозволяє не лише вирішувати поточні управлінські завдання, а й формувати стратегічне бачення розвитку держави, засноване на інклюзивності, відповідальності й сталості.

Отже, втілення реформ у сфері публічної адміністрації — це не лише технічне удосконалення інституцій, а фундаментальний крок до побудови сучасної європейської України: демократичної, правової, ефективної та орієнтованої на потреби людини.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження теми «Форми і методи діяльності публічної адміністрації» було розглянуто теоретико-правові засади публічного управління, проаналізовано основні форми і методи діяльності органів публічної адміністрації, а також визначено проблеми й перспективи їх удосконалення в умовах реформування української державної системи.

Публічна адміністрація виступає як складна система органів і механізмів, що реалізують публічні функції держави, забезпечують виконання законів і соціально-економічний розвиток суспільства. Форми діяльності публічної адміністрації є зовнішнім вираженням її волі і поділяються на правові (нормативні акти, індивідуальні рішення, договори) та організаційні (наради, методичні рекомендації, інформаційна діяльність), які взаємодоповнюють одна одну [9].

Методи діяльності публічної адміністрації включають способи впливу на суб'єктів управління, такі як переконання, примус, заохочення та співробітництво. Вони є ключовими інструментами досягнення цілей публічного управління, а їх правильне поєднання забезпечує баланс між ефективністю влади та захистом прав громадян.

Водночас, аналіз сучасного стану публічної адміністрації в Україні виявив низку системних проблем: недосконалість законодавства, бюрократизацію, низький рівень професіоналізму кадрів, недостатню прозорість і підзвітність, корупційні ризики, а також обмежене використання сучасних інформаційних технологій.

Для подолання цих викликів необхідно здійснити комплекс реформ, що передбачають удосконалення правового регулювання, спрощення адміністративних процедур, підвищення кваліфікації службовців, розвиток електронного урядування, зміцнення системи контролю і партнерства з громадськістю.

Перспективи реформування публічної адміністрації в Україні пов'язані з впровадженням принципів належного врядування, децентралізацією влади, цифровізацією процесів і формуванням професійного, відповідального державного апарату, здатного ефективно реагувати на потреби суспільства [16].

Таким чином, дослідження форм і методів діяльності публічної адміністрації є актуальним і важливим для розвитку правової держави та демократії в Україні. Впровадження запропонованих заходів сприятиме підвищенню якості державного управління, зміцненню довіри громадян до влади та забезпеченню сталого соціально-економічного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авер'янов В. Б. Виконавча влада і адміністративне право / В. Б. Авер'янов. – Київ: Вид. Дім «Ін-Юре», 2002. – 668 с.
2. Авер'янов В. Б. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / В. Б. Авер'янов. – Київ : Факт, 2003. – 384 с.
3. Адміністративні послуги ДМС та МВС: Аналіз правових засад надання та результати соціологічного дослідження. Науково-практичне видання / Під заг. ред. Бєлоусова Ю.Л., Батчаєва В.К. – Київ: 2013 - 92 с.
4. Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / [Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Шкільний Є.О. та ін.] / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. – Київ, 2015. – 428 с.
5. Ахрипська О., Пестряков І., Хмара О. Електронна демократія в Україні. Що це? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://tiukraine.org/news/4661.html> Вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження електронного урядування / за заг. ред.: С.А.Чукот, О.В.Загвойської. – К.: НАДУ, 2008. – 136 с.
6. Баранов, О. А. Адміністративні послуги як базовий елемент впровадження електронного урядування / О. А. Баранов, І. М. Попова // Збірник доповідей щорічних Рішельєвських академічних читань. – Одеса: Юридична література, 2010. - С. 79-81.
7. Венедиктова І. Юридична природа публічних послуг / І. Венедиктова // Вісник Харківського національного університету. – 2009. – № 841. – С. 88–91.
8. Голосніченко І. Правове регулювання надання державних управлінських послуг та вирішення адміністративних спорів / І. Голосніченко // Право України. – 2003. – № 10. – С. 88.

9. Демський Е. Ф. Адміністративні послуги і їх юридична природа/ Е. Ф. Демський // Юридична наука : наук. юрид. журн. – 2011. – Вип. 1. — С. 79–86.
10. Державне агенство з питань електронного урядування України. Нормативно-правова база. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://dknii.gov.ua/database?field_rozdil_doc_value=4
11. Джига Т. В. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг, Відділ розвитку політичної системи / Т. В. Джига. – № 16. – Серія «Політика». – Ст. 2.
12. Дубенко С. Д. Адміністративні послуги органів виконавчої влади: теоретичні підходи до вирішення практичних завдань. / С.Д. Дубенко, В.І. Мельниченко, Н.Г. Плахотнюк – К.: НАДУ, 2008. – 44 с.
13. Закон України «Про адміністративні послуги» Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 32, ст.409
14. Закон України «Про захист персональних даних» Верховна Рада України; Закон № 2297-VI від 01.06.2010р. , набуває чинності 01.01.2011р.
15. Зварич М. Операційне визначення терміна «адміністративні послуги»/ Рач В., Репецька Т., Зварич М. // Вісник державної служби України. – 2010. - № 4. – 15-20 с.
16. Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування. [Електронний Ресурс]. – Режим доступу: <http://ezakon.org/doc/greenbook/ch50>
17. Когут В. М. Про використання електронних засобів інформації у вітчизняному та зарубіжному законодавстві / В. М. Когут // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки : збірник наукових праць. – 2015. – № 813. – С. 54–60.
18. Коліушко І. Б. Управлінські послуги – новий інститут адміністративного права / І. Б. Коліушко, В.П. Тимощук // Право України. – 2001. - № 5. – 30 – 34 с.

ДОДАТКИ

Класифікація форм діяльності публічної адміністрації

Критерій класифікації	Види форм діяльності	Характеристика
За характером дії	Нормативні форми	Видача нормативно-правових актів, що встановлюють правила для широкого кола суб'єктів
	Індивідуальні форми	Прийняття рішень, що стосуються конкретних осіб або ситуацій
	Організаційні форми	Внутрішньоорганізаційні заходи: наради, інструктажі, координація
За рівнем управління	Центральні органи	Міністерства, центральні відомства
	Регіональні органи	Обласні, районні державні адміністрації
	Місцеві органи	Місцеві ради, виконавчі комітети
За сферою застосування	Адміністративно-правові	Правове регулювання суспільних відносин
	Соціально-адміністративні	Організація соціальних програм, заходів
	Адміністративно-господарські	Управління державним майном, ресурсами

Приклад нормативно-правового акта публічної адміністрації

Постанова Кабінету Міністрів України
від «10» січня 2023 року № 15
«Про затвердження Порядку організації роботи центральних органів
виконавчої влади»

З метою забезпечення ефективної організації діяльності центральних органів виконавчої влади та реалізації державної політики постановляю:

1. Затвердити Порядок організації роботи центральних органів виконавчої влади, що додається.
2. Контроль за виконанням постанови покласти на Міністра Кабінету Міністрів України.

(Далі — текст положень, розділів і статей)

Зразок індивідуального адміністративного акта

Розпорядження начальника районної державної адміністрації
№ 45 від «15» березня 2023 року

Про призначення відповідальної особи за впровадження електронного документообігу

Відповідно до плану роботи райдержадміністрації на 2023 рік, з метою забезпечення належного впровадження системи електронного документообігу,

НАКАЗУЮ:

1. Призначити начальника відділу інформаційних технологій Іваненка Івана Івановича відповідальною особою за організацію впровадження електронного документообігу в райдержадміністрації.
2. Відповідальність за контроль виконання цього розпорядження покласти на заступника голови райдержадміністрації Петрову Марію Петрівну.
3. Розпорядження набирає чинності з дня підписання.

Підпис: _____ Іванов І.І.

Дата: «15» березня 2023 року

Фрагмент методичних рекомендацій
з організації роботи публічної адміністрації

Методичні рекомендації

щодо організації внутрішньої роботи районної державної адміністрації

1. Загальні положення

1.1. Внутрішня організація роботи райдержадміністрації має забезпечувати чітку координацію між структурними підрозділами та своєчасне виконання поставлених завдань.

1.2. Для цього проводяться регулярні наради, складаються плани роботи, встановлюються терміни виконання.

2. Організація нарад

2.1. Наради проводяться не рідше одного разу на місяць за участю керівників структурних підрозділів.

2.2. Порядок денний складається заздалегідь і погоджується з керівництвом адміністрації.

3. Документообіг

3.1. Всі документи реєструються в електронній системі та архівуються відповідно до чинного законодавства.

3.2. Відповідальні особи повинні контролювати дотримання строків виконання доручень.